

ترتیب: سید فضل الرحمن
توقیت: پروفیسر ظفر احمد

نقوش سیرت

﴿سیرت طیبہ ایک نظر میں﴾

الف۔ سن ولادت (میلادی قمریہ شمسی و قمری)

۱۔ میلادی قمریہ شمسی، ۲۱، میلادی قمری، ۵۶۹-۵۷۰ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۱	واقعہ قبل (ولادت سے ۵۰ روز قبل)	☆ (۱۷/ محرم	۱۷/ رجب	۱۵ ستمبر ۵۶۹ عیسوی بروز اتوار
		(۱ میلادی) (۵۳ق ھ)	(۱ میلادی) (۵۵ق ھ)	
۲	ولادت باسعادت	(۸/ رجب	(۸/ رمضان	۳ نومبر (بروز پیر)
		(الاول)	(المبارک)	
۳	وقت ولادت۔		صبح صادق	
۴	مقام ولادت۔		محلہ سوق الیل	
۵	شہر ولادت۔		مکہ مکرمہ	
۶	عقیقہ (ساتویں روز)	(۱۳/ رجب	(۱۳/ رمضان	۱۰ نومبر بروز اتوار
		(الاول)	(المبارک)	
۷	مشہور کنیت ابوالقاسم، دوسری کنیت ابوابراہیم	-	-	-

۸	سب سے پہلے والدہ ماجدہ نے دودھ پلایا	(وسط ربیع الاول)	وسط رمضان المبارک	اول نمبر
۹	۳ یا ۲ دن کے بعد ابوبلب کی کنیر ٹھوکیے نے آپ ﷺ کو دودھ پلایا	//	//	//
۱۰	آٹھ دن کے بعد رضاعت کی ذمے داری حلیمہ سعیدہ کے سپرد۔	(از ۱۶ ربیع الاول)	از ۱۶ رمضان المبارک	از ۱۲ نومبر بروز منگل
۱۱	حلیمہ کے پاس قیام کی مدت تقریباً ۵ سال	(۵۳۱ میلادی) (۳۹ تا ۵۳ ق ھ)	اواخر میلادی ۶ تا میلادی (اواخر ۵۵ ق ھ)	اواخر ۵۶۹ عیسوی تا ۵۷۳۔ ۵۷۴ عیسوی
۱۲	پہلی مرتبہ شق صدر۔	حضرت حلیمہ کے ہاں مذکورہ بالا مدت قیام کے دوران		

۶، ۷ میلادی قمریہ شمسی، ۶ تا ۸ میلادی قمری،

اواخر ۴۷۷ تا ۶۷۷ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۱۳	مدینے کا سفر	(۶ میلادی ۴۸ ق ھ)	اواخر ۶ میلادی، ۷ میلادی (اواخر ۵۰ ق ھ، ۴۹ ق ھ)	اواخر ۵۷۴ عیسوی ۵۷۵ عیسوی

۱۴	مقام ابواء میں والدہ ماجدہ کا انتقال	(۷ میلادی) (۳۷ ق ھ)	۷ میلادی (۳۹ ق ھ)	اواخر ۵۷۵ عیسوی، ۵۷۶ عیسوی
۱۵	والدہ کے انتقال کے بعد ام ایمن کے ہمراہ آپ ﷺ کی مکہ مکرمہ میں مراجعت	"	"	"
۱۶	آپ ﷺ کے دادا عبدالمطلب کی کفالت	"	"	"

۸ میلادی قمریہ شمسی، ۸-۹ میلادی قمری،

۵۷۷-۵۷۶ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۱۷	حضرت عبدالمطلب کی ۸۲، ۹۵، ۱۲۰ یا ۱۴۰ سال کی عمر میں وفات	(۸ میلادی) (۳۶ ق ھ)	اواخر ۸ میلادی ۹ میلادی (اواخر ۳۸ ق ھ ۳۷ ق ھ)	اواخر ۵۷۶ عیسوی، ۵۷۷ عیسوی
۱۸	حضرت ابوطالب کی کفالت کا آغاز	"	"	"

۱۲ میلادی قمریہ شمسی، ۱۳ میلادی قمری، ۵۸۰-۵۸۱ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۱۹	شام کا پہلا تجارتی سفر	(۱۲ میلادی) (۳۲ ق ھ)	۱۳ میلادی (۳۳ ق ھ)	اواخر ۵۸۰ عیسوی، ۵۸۱ عیسوی

۲۰ میلادی قمریہ شمسی، ۲۱ میلادی قمری، ۵۸۹ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۲۰	حرب الفجار میں شرکت	رجب، (شعبان) (۲۰) میلادی) (۳۳۲قھ)	رمضان، شوال ۲۱ میلادی (۳۵قھ)	اپریل، مئی ۵۸۹ عیسوی
۲۱	معہ ہدایت الفضول میں شرکت	(ذی قعدہ)	محرم ۲۲ میلادی (۳۳قھ)	جولائی، اگست ۵۸۹ عیسوی

۲۵ میلادی قمریہ شمسی، ۲۶ میلادی / اوائل ۲۷ میلادی قمری،

۵۹۳-۵۹۲ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۲۲	حصول معاش کے لئے تجارت کا آغاز	سن رشد کو پہنچنے کے بعد		
۲۳	شام کا دوسرا سفر	(۲۵ میلادی) (۲۹قھ)	۲۶ میلادی، اوائل ۲۷ میلادی ۳۰قھ، اوائل ۲۹قھ	اواخر ۵۹۳ عیسوی ۵۹۲ عیسوی
۲۴	اہل مکہ کی طرف سے صادق و امین کے القاب	//	//	//
۲۵	۲۵ سال کی عمر میں حضرت خدیجہؓ سے نکاح	//	//	//
۲۶	نکاح کے وقت حضرت خدیجہؓ کی عمر		(۴۰ سال)	

۲۷-۳۳ میلادی قمریہ شمسی، ۲۸-۳۶ میلادی قمری،

اواخر ۵۹۵ عیسوی تا ۶۰۳ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۲۷	حضرت قاسم رضی اللہ عنہ کی پیدائش	۲۸/۲۷	۲۹/۲۸	۵۹۵، ۵۹۶ عیسوی
۲۸	حضرت زینب رضی اللہ عنہا کی پیدائش	(۳۰ میلادی) (۲۳ق ھ)	۳۲/۳۱ میلادی (۲۵) (۲۳ق ھ)	اواخر ۵۹۸ عیسوی، ۵۹۹ عیسوی
۲۹	حضرت رقیہ رضی اللہ عنہا کی پیدائش	(۳۳ میلادی) (۲۱ق ھ)	۳۵/۳۴ میلادی (۲۲) (۲۱ق ھ)	اواخر ۶۰۱ عیسوی ۶۰۲ عیسوی
۳۰	حضرت ام کلثوم رضی اللہ عنہا کی پیدائش	۳۴ میلادی (۲۰ق ھ)	۳۶/۳۵ میلادی (۲۱) (۲۰ق ھ)	اواخر ۶۰۲ عیسوی، ۶۰۳ عیسوی

۳۵ میلادی قمریہ شمسی، ۳۶-۳۷ میلادی قمری،

۶۰۴، ۶۰۳ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۳۱	حضرت فاطمہ رضی اللہ عنہا کی پیدائش	(۳۵ میلادی) (۱۹ق ھ)	۳۷/۳۶ میلادی (۲۰) (۱۹ق ھ)	اواخر ۶۰۳ عیسوی، ۶۰۴ عیسوی

۳۲	بیت اللہ کی از سر نو تعمیر میں شرکت	//	//	//
۳۳	حجرا سود کی تنصیب	//	//	//

۳۹ میلادی قمریہ شمسی، ۴۰-۴۱، میلادی قمری،

۶۰۸-۶۰۷ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	میلادی قمریہ شمسی	میلادی قمری	عیسوی جیولین
۳۳	دوسری بار شق صدر	۳۹ میلادی (۱۵ق ھ)	(۴۱ میلادی) (۱۵ق ھ)	۶۰۸ عیسوی
۳۵	۴۰ قمری سال پورے ہونے پر نبوت عطا ہونا	۲۳/۲۳ ذی الحجہ	(۲۳/۲۳ رمضان)	۹ ستمبر ۶۰۸ عیسوی بروز پیر
۳۶	وحی کی ابتدا اور سورہ علق کی ابتدائی پانچ آیات کا نزول	//	//	//
۳۷	جبریل علیہ السلام کے ساتھ غار حرا میں دو رکعت نماز کی ادائیگی	//	//	//
۳۸	حضرت عبداللہ (لقب طاہر و طیب) کی ولادت	۳۹ میلادی	۴۱ میلادی	۶۰۸ عیسوی
۳۹	زمانہ فترت وحی	۲۵ ذی الحجہ ۳۹	۲۵ رمضان ۴۱	۱۰ ستمبر ۶۰۸ عیسوی تا ۲۷ جولائی ۶۱۰ عیسوی
		۲۹ شوال	۲۳ شعبان	۲۹ تا ۲۷ جولائی ۶۱۰ عیسوی
		۲۱ میلادی	میلادی	۲۱ تا ۲۷ جولائی ۶۱۰ عیسوی
		(۲۵ ذی الحجہ ۱۵)	(۲۵ رمضان ۱۵)	۲۵ تا ۲۷ جولائی ۶۱۰ عیسوی
		ق ھ تا ۲۹ شوال	۱۵ ق ھ تا ۲۹ شوال	۲۹ تا ۲۷ جولائی ۶۱۰ عیسوی
		(۱۳ ق ھ)	(۱۳ شعبان ق ھ)	۱۳ تا ۲۷ جولائی ۶۱۰ عیسوی
۴۰	کل مدت فترت وحی	تقریباً ۲ سال	تقریباً ۲ سال	تقریباً ۲ سال

(ب) سن نبوت (نبوی قمریہ شمسی و قمری)

انبوی قمریہ شمسی، انبوی قمری، ۶۰۹-۶۱۰ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۴۱	دوبارہ نزول وحی	ذی قعدہ ۱ نبوی (۱۳ق ھ)	(رمضان انبوی) (۱۳ق ھ)	اواخر جولائی، اگست ۶۱۰ عیسوی
۴۲	حضرت خدیجہؓ نجات رسول ﷺ، حضرت ابوبکرؓ، حضرت زید بن حارثہؓ اور حضرت علیؓ کا قبول اسلام	//	//	//
۴۳	وحی کے دس دن بعد خفیہ تبلیغ کا آغاز	//	//	//
۴۴	خفیہ تبلیغ کے تین سال	(ذی قعدہ ۱ نبوی تا شوال ۴ نبوی) (ذی قعدہ ۱۳ق ھ تا شوال ۱۰ق ھ)	رمضان انبوی تا شعبان ۴ نبوی (رمضان ۱۳ق ھ تا شعبان ۱۰ ق ھ)	اگست ۶۱۰ عیسوی تا جولائی ۶۱۳ عیسوی

۲ نبوی قمریہ شمسی، ۱-۲ نبوی قمری، ۶۱۰-۶۱۱ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۴۵	حضرت جعفر بن ابی طالب کا قبول اسلام	(۲ نبوی) (۱۳ق ھ)	۲ نبوی (۱۳ق ھ)	۶۱۰-۶۱۱ عیسوی

۳ نبوی قمریہ شمسی، ۲-۳ نبوی قمری، ۶۱۱-۶۱۲ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۴۶	حضرت ابوذر غفاریؓ کا اسلام قبول کرنا	(۳ نبوی) (۱۳ق ھ)	۳ نبوی (۱۳ق ھ)	۶۱۱-۶۱۲ عیسوی

۴ نبوی قمریہ شمسی، ۳-۴ نبوی قمری، ۶۱۲-۶۱۳ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۴۷	علائیہ تبلیغ کا حکم	ذی قعدہ (۴ نبوی) (۱۰ اق ہ)	شوال ۴ نبوی (۱۰ اق ہ)	اواخر جولائی، اگست ۶۱۳ عیسوی
۴۸	خاندان والوں کو دعوت اسلام	//	//	//
۴۹	سورۃ لہب کا نزول	(اواخر ۴ نبوی) (۱۰ اق ہ)	اواخر ۴ نبوی (۱۰ اق ہ)	(ایضاً)
۵۰	دارالرقم میں قیام	//	//	//
۵۱	حضرت عبداللہ بن محمد رسول اللہ ﷺ کا انتقال	(۴ نبوی) (۱۰ اق ہ)	۴ نبوی (۱۰ اق ہ)	۶۱۳-۶۱۲ عیسوی
۵۲	۱- حضرت رقیہ بنت رسول ﷺ کا حضرت عثمان سے نکاح	(اواخر ۴ نبوی) (۱۰ اق ہ)	اواخر ۴ نبوی (۱۰ اق ہ)	اواخر جولائی، اگست ۶۱۳ عیسوی

۵ نبوی قمریہ شمسی، ۴-۵ نبوی قمری، ۶۱۳-۶۱۴ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۵۳	قریش کا آپ ﷺ کو حوالے کرنے کا مطالبہ	(۵ نبوی) (۹ اق ہ)	۵ نبوی (۹ اق ہ)	اواخر ۶۱۳ عیسوی ۶۱۴ عیسوی
۵۴	آپ ﷺ پر مظالم	(//)	//	//
۵۵	اسلام کے پہلے شہید، حضرت حارث بن ابی ہالہ	(//)	//	//
۵۶	پہلی خاتون شہید، حضرت عمار بن یاسر کی والدہ حضرت سمیہؓ	(//)	//	//
۵۷	آپ کو ساحر مشہور کرنا	(//)	//	//

۵۸	حضرت عثمان کی سربراہی میں پہلی ہجرت حبشہ (۱۲ مرد اور چار عورتیں)	(رجب ۵ نبوی) (۹ق ھ)	جمادی الاوٰی ۵ نبوی (۹ق ھ)	مارچ، اپریل ۶۱۳ عیسوی،
۵۹	حضرت ابوبکرؓ کی ہجرت حبشہ مگر ابن الدغنه کے ذریعے واپسی	(۱۰ق ھ)	(۱۰ق ھ)	۶۱۳ عیسوی

۶ نبوی قمریہ شمسی، ۵-۶ قمری نبوی، ۶۱۴-۶۱۵ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۶۰	حضرت حمزہؓ کا اسلام قبول کرنا	(۶ نبوی) (۸ق ھ)	۵-۶ نبوی (۸، ۹ق ھ)	۶۱۳ عیسوی، ۶۱۵ عیسوی
۶۱	حضرت عمرؓ کا قبول اسلام	(۶ نبوی) (۸ق ھ)	۵-۶ نبوی (۸، ۹ق ھ)	۶۱۳ عیسوی، ۶۱۵ عیسوی
۶۲	مسجد حرام میں باجماعت نماز کا آغاز۔	(۶ نبوی) (۸ق ھ)	۵-۶ نبوی (۸، ۹ق ھ)	۶۱۳ عیسوی، ۶۱۵ عیسوی
۶۳	مشرکین کی طرف سے مال و سرداری کی پیش کش	(//)	//	//

۷ نبوی قمریہ شمسی، ۶-۷ نبوی قمری، ۶۱۵-۶۱۶ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۶۴	بنی ہاشم کا مقاطعہ	(یکم محرم) (کیسہ ۷ نبوی) (۷ق ھ)	یکم محرم ۷ نبوی (۷ق ھ)	۳۰ ستمبر ۶۱۵ عیسوی (بروز منگل)
۶۵	بنو ہاشم، بنو مطلب اور آپ ﷺ کی شعب ابی طالب میں محصوری کی مدت	(یکم محرم ۷ نبوی) (کیسہ ۷ نبوی) (۷ق ھ)	یکم محرم ۷ نبوی تا اوائل ۱۰ نبوی (یکم محرم ۷ تا اوائل ۱۰ نبوی) (۷ق ھ تا اوائل ۱۰ ق ھ)	۳۰ ستمبر ۶۱۵ عیسوی تا اوائل ۱۰ عیسوی ۶۱۸ عیسوی

۶۶	مقاطع کی مدت ۳ سال	(//)	//	//
۶۷	حضرت عبداللہ بن عباسؓ کی ولادت	(مذکورہ بالا مدت محصوری کے دوران)		
۶۸	دوسری ہجرت حبشہ	(محرم ۷ نبوی)	ذی الحجہ ۶ نبوی	ستمبر ۶۱۵ عیسوی
		(۷ق ھ)	(۸ق ھ)	

۸-۹ نبوی قمریہ شمسی، ۸-۹ نبوی قمری،

۶۱۶-۶۱۸ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۶۹	مجرہ شق القمر	۹/۸ نبوی (۶/۵ق ھ)	۹/۸ نبوی، ۶/۵ق ھ	اواخر ۶۱۶ عیسوی تا اگست ۶۱۸ عیسوی کے دوران
۷۰	ایام حج میں سوید بن صامتؓ کا قبول اسلام	(۹ رجب نبوی) (۵ق ھ)	شعبان ۹ نبوی (۵ق ھ)	اپریل ۶۱۸ عیسوی
۷۱	ایاس بن معاذؓ کا قبول اسلام	(۹ نبوی) (۵ق ھ)	۹ نبوی (۵ق ھ)	۶۱۸ عیسوی
۷۲	ایاس بن معاذؓ کا انتقال	(//)	//	//
۷۳	ضام ازدیؓ کا قبول اسلام	(//)	//	//

۱۰ نبوی قمریہ شمسی، ۱۰-۱۱ نبوی قمری، ۶۱۸-۶۱۹ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۷۴	مقاطع کا اختتام	(اوائل ۱۰ نبوی) (۳ق ھ)	اوائل ۱۰ نبوی (۳ق ھ)	اواخر ۶۱۸ عیسوی جیولین
		(۳ق ھ)		

۷۵	ابوطالب کا انتقال (شعب سے نکلنے کے بعد)	(//)	//	//
۷۶	حضرت خدیجہؓ کی وفات (ابوطالب کی وفات کے جلد بعد)	(//)	//	//
۷۷	ام المؤمنین حضرت سودہ بنت زمعه سے رسول اکرم ﷺ کا عقد	وسط (۱۰ نبوی) (۳ق ھ)	وسط (۱۰ نبوی) (۳ق ھ)	اول ۶۱۹ عیسوی
۷۸	حضرت عائشہؓ سے نکاح	(//)	//	//
۷۹	طائف کے سفر میں آپ ﷺ کے ساتھ اہل طائف کا نہایت سنگ دلائے سلوک	ذی قعدہ (۱۰) نبوی (۳ق ھ)	ذی الحجہ (۱۰ نبوی) (۳ق ھ)	جولائی/ اگست ۶۱۹ عیسوی
۸۰	طائف سے واپسی پر وادی نخلہ میں جنات کے ایک وفد کا قبول اسلام	اواخر ذی قعدہ	اواخر ذی الحجہ	اگست/ستمبر ۶۱۹ عیسوی
۸۱	حضرت طفیل دوسی کا قبول اسلام	ذی الحجہ	محرم ۱۱ نبوی (۳ق ھ)	اگست/ستمبر ۶۱۹ عیسوی
۸۲	حضرت رفاعہ کا قبول اسلام	//	//	//

۱۱ نبوی قمریہ شمسی ۱۱-۱۲ نبوی قمری، ۶۱۹-۶۲۰ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۸۳	ایام حج میں خزرج کے چھ افراد کا قبول اسلام	(ذی قعدہ، ذی الحجہ) ۱۱ نبوی (۳ق ھ)	ذی الحجہ ۱۱ نبوی (۳ق ھ)	جولائی/ اگست ۶۲۰ عیسوی
		(۲ق ھ)	محرم ۱۲ نبوی (۲ق ھ)	

۱۲ نبوی قمریہ شمسی ۱۲-۱۳ نبوی قمری، ۶۲۰-۶۲۱ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۸۴	واقعہ معراج (شب معراج)	(۲۷ رجب)	۲۷ رمضان	۲۵ اپریل ۶۲۱ عیسوی
		۱۲ نبوی (۲ق ھ)	۱۲ نبوی (۲ق ھ)	بروز ہفتہ

۸۵	تیسری بارشِ صدر	(//)	//	//
۸۶	پانچ نمازوں کی فریضت	(//)	//	//
۸۷	امامتِ انبیاء کا شرف، (بیت المقدس میں)	(//)	//	//
۸۸	بیعتِ عقبہ اولیٰ	ذی قعدہ/ ذی الحجہ ۱۲ نبوی (۱۲ق ھ)	محرم ۱۳ نبوی/ صفر ۱۳ نبوی (۱۱ق ھ)	اگست، ستمبر ۶۲۱ عیسوی

۱۳/ نبوی قمریہ شمسی، ۱۳-۱۲ نبوی قمری، ۶۲۱-۶۲۲ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی	نبوی قمری	عیسوی جیولین
۸۹	مدینہ میں تبلیغ دین کے لئے حضرت مصعب بن عمیر کا تقرر	(محرم ۱۳ نبوی) (۱۱ق ھ)	ربیع الاول ۱۳ نبوی (۱۱ق ھ)	اواخر ستمبر، اگست ۶۲۱ عیسوی
۹۰	مدینے میں نماز جمعہ کا قیام	(//)	//	//
۹۱	حضرت مصعب کے ہاتھ پر اسید بن حنیفہ کا قبولِ اسلام	(۱۳ نبوی) (۱۱ق ھ)	۱۳ نبوی (۱۱ق ھ)	اواخر ۶۲۱ عیسوی ۶۲۲ عیسوی
۹۲	حضرت سعد بن معاذ کا قبولِ اسلام	//	//	//
۹۳	حضرت محمد بن مسلمہ انصاری کا قبولِ اسلام	//	//	//
۹۴	ابو بشر عباد بن بشر کا قبولِ اسلام	(//)	//	//
۹۵	ابو سلمہ عبداللہ بن الاسد الخزومی کی ہجرت مدینہ (سب سے پہلی ہجرت)	(//)	//	//
۹۶	دوسری بیعتِ عقبہ	ذی قعدہ/ ذی الحجہ ۱۳ نبوی (۱۱ق ھ)	محرم/ صفر ۱۳ نبوی (۱۱ق ھ)	اگست، ستمبر ۶۲۱ عیسوی

۱۴ نبوی قمریہ شمسی (۱ ہجری قمریہ شمسی)، ۱۴ نبوی قمری (۱ ہجری قمری)

۱۶۲۲ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	نبوی قمریہ شمسی (ہجری قمریہ شمسی)	نبوی قمری (ہجری قمری)	عیسوی جیولین
۹۷	صحابہ کرامؓ کو مدینہ ہجرت کر جانے کا حکم	(محرم ۱۴ نبوی) (۱ ہجری)	ربیع الاول ۱۴ (نبوی ۱ ہجری)	ستمبر، اکتوبر ۶۲۲ عیسوی
۹۸	حضرت عمرؓ کی ہجرت مدینہ (۲۰ مسلمانوں کے ہمراہ)	(صفر)	ربیع الثانی	اکتوبر، نومبر
۹۹	رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم کے قتل کی سازش	(اواخر صفر)	اواخر ربیع الثانی	نومبر ۶۲۲ عیسوی
۱۰۰	کاشانہ نبوت کا محاصرہ	(کیم ربیع الاول)	کیم جمادی الاولیٰ	۱۱ نومبر بروز (جمعرات) (قمری تقویم میں جمعہ کی رات)
۱۰۱	حضرت ابو بکرؓ کے ہمراہ آپ ﷺ کی ہجرت مدینہ کا آغاز	(شب ۲ ربیع الاول)	شب ۲ جمادی الاولیٰ	(//)
۱۰۲	غار ثور میں آمد (جمعہ کی رات)	(//)	//	//
۱۰۳	غار میں قیام	(۲ تا ۴ ربیع الاول، شب ۵ ربیع الاول)	۲ تا ۴ جمادی الاولیٰ، شب ۵ جمادی الاولیٰ	۱۲ تا ۱۴ نومبر اور ۱۵ نومبر کی رات جمعہ تا اتوار، اور پیر کی رات

۱۵ نومبر بروز پیر	۵ جمادی الاولیٰ	(۵ ربیع الاول)	غار سے روانگی	۱۰۳
----------------------	-----------------	-------------------	---------------	-----

(ج) سن ہجرت (ہجری قمریہ شمسی و قمری)

۱، ہجری قمریہ شمسی، ۱-۲، ہجری قمری، ۶۲۲-۶۲۳ عیسوی جیولین

نمبر شہد	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۱۰۵	ورد قبایر بروز پیر بعد از زوال	(۱۲ ربیع الاول ہجری)	۱۲ جمادی الاولیٰ	۲۲ نومبر ۶۲۲ عیسوی (بروز پیر)
۱۰۶	آپ ﷺ کی آمد کی خبر ملتے ہی لوگوں کی آپ کے پاس آمد	(//)	//	(//)
۱۰۷	قبایں کلثوم بن الہدم کے مکان پر قیام	(//)	//	//
۱۰۸	قبایں قیام کی مدت (۳ روز)	(۱۲ ربیع الاول)	۱۲ جمادی الاولیٰ	۲۲ تا ۲۵ نومبر (سوموار تا جمعرات)
۱۰۹	حضرت علی کی قبا آمد	(مذکورہ بالا مدت قیام قبا کے دوران)		
۱۱۰	مسجد قبا کی تعمیر	ایضاً		
۱۱۱	آپ ﷺ کی قبا سے مدینے روانگی (بروز جمعہ)	(۱۶ ربیع الاول)	۱۶ جمادی الاولیٰ	۲۶ نومبر بروز جمعہ (المبارک)
۱۱۲	وادی رانوناہ میں بنی سالم بن عوف کی مسجد میں پہلی نماز جمعہ کی ادا ہوئی۔	(//)	//	(//)
۱۱۳	مدینہ طیبہ میں آمد (نماز جمعہ کے بعد)	(//)	//	(//)
۱۱۴	مدینے میں حضرت ابو ایوب خالد بن زید انصاری کے مکان پر قیام	(//)	//	(//)

۱۱۵	مسجد نبوی کی تعمیر	(۱) ہجری	۱ ہجری	۶۲۲	اواخر
					عیسوی جیولین
۱۱۶	ابو امامہ اسعد بن زرارہ کی وفات	(//)	//	//	//
۱۱۷	عبداللہ بن سلام کا قبول اسلام	(//)	//	//	//
۱۱۸	اذان واقامت کی مشروعیت	(//)	//	//	//
۱۱۹	میمون بن یامین کا قبول اسلام	(//)	//	//	//
۱۲۰	مواخاۃ (انصار و مہاجرین کے درمیان بھائی بندی کا رشتہ)	(اوائل ۱ ہجری)	اوائل ۱ ہجری	۶۲۲	اواخر عیسوی
۱۲۱	بیثاق مدینہ (ہجرت سے ۵ ماہ بعد)	(رجب)	رمضان	۶۲۳	مارچ/ اپریل عیسوی
۱۲۲	حضرت عائشہ کی رخصتی۔ ہجرت کے چند ماہ بعد	(۱) ہجری	۱ ہجری	۶۲۳	اوائل عیسوی
۱۲۳	سریہ حضرت حمزہ بن عبدالمطلب (مہم سیف البحر)	رمضان	ذی قعدہ	۶۲۳	مئی عیسوی
۱۲۴	سریہ حضرت ابو عبیدہ بن الجراح (مہم رابغ)	شوال	ذی الحجہ		جون
۱۲۵	مسلمانوں کا پہلا تیر (جو حضرت ابو عبیدہ نے کفار پر پھینکا)	(//)	//	//	//
۱۲۶	سریہ حضرت سعد بن ابی وقاص (مہم خرار)	(ذی قعدہ)	محرم ۲ ہجری		جولائی
۱۲۷	حضرت کلثوم بن الہدیم کی وفات	(۱) ہجری	۱ ہجری	۶۲۳، ۶۲۲	عیسوی
۱۲۸	حضرت عبداللہ بن زبیر کی ولادت	(//)	//	//	//
۱۲۹	حضرت عثمان کا بیسزرومہ خرید کر مسلمانوں کے لیے وقف کرنا	(//)	//	//	//
۱۳۰	ولید بن مغیرہ کا انتقال	(//)	//	//	//

١٣١	عاص بن وائل کا انتقال	(//)	//	//
١٣٢	فریضت جہاد	شعبان / رمضان	شوال / ذی قعدہ	اپریل / مئی

٢ ہجری قمریہ شمسی، ٢-٣ ہجری قمری، ٦٢٣-٦٢٢ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
١٣٣	غزوہ ذی العشرہ	کیم صفر (بہ کبیسہ محرم ٢ ہجری)	کیم (جمادی الاولیٰ ٢ ہجری)	٣١ اکتوبر ٦٢٢ عیسوی بروز پیر
١٣٤	بنودینج سے معاہدہ صلح	صفر	(جمادی الاولیٰ)	نومبر
١٣٥	مراجعت از غزوہ ذی العشرہ	٢٢ صفر (بہ کبیسہ محرم)	(٢٢ جمادی الاولیٰ)	٢١ نومبر بروز پیر
١٣٦	غزوہ ابواء اور بنو نضمرہ سے معاہدہ صلح	(اواخر صفر) (بہ کبیسہ محرم)	اواخر جمادی الاولیٰ	اواخر نومبر
١٣٧	مراجعت از غزوہ ابواء	(کیم ربیع الاول) (بہ کبیسہ محرم)	(کیم جمادی الآخریٰ)	٣٠ نومبر بروز بدھ
١٣٨	غزوہ بدر اولیٰ یا غزوہ سفوان	١٢ ربیع الاول (بہ کبیسہ محرم)	(١٢ جمادی الآخریٰ)	١١ دسمبر بروز اتوار
١٣٩	غزوہ بواط	(١٣ ربیع الثانی) (بہ کبیسہ محرم)	١٣ رجب	١٠ جنوری ٦٢٣ عیسوی بروز منگل
١٤٠	مراجعت از غزوہ بواط	(٢٠ ربیع الثانی) (بہ کبیسہ محرم)	٢٠ رجب	١٤ جنوری بروز منگل

۱۳۱	سریرہ عبداللہ بن جحش / سریرہ نخلہ	(۳۰ جمادی الاخریٰ) پہ کیسہ محرم	۳۰ رمضان ۲۶ مارچ بروز پیر
۱۳۲	جہاد میں مشرکین کا سب سے پہلا قتل۔ عمرو بن الحضرمی جو سریرہ عبداللہ بن جحش میں مارا گیا	(//)	//
۱۳۳	سب سے پہلا مال غنیمت (سریرہ عبداللہ بن جحش کا مال غنیمت)	(//)	//
۱۳۴	غزوہ یتبع	(۲ شعبان) پہ کیسہ (شوال)	۲۸ مارچ بروز بدھ
۱۳۵	بنو اسلم اور بنو غفار سے معاہدات صلح	(۱۳ شعبان) پہ کیسہ (شوال)	۱۹ اپریل بروز پیر
۱۳۶	تھمیل قبلہ۔ (نماز ظہر کے دوران)	(۱۵ شعبان) پہ کیسہ (شوال)	۱۰ اپریل (بروز منگل)
۱۳۷	غزوہ بدر الکبریٰ روانگی بقول ابن کثیر و ابن حبیب	(۸ رمضان) پہ کیسہ (شوال)	۲ مئی (بروز بدھ)
۱۳۸	غزوہ بدر الکبریٰ روانگی بقول ابن سعد	(۱۲ رمضان) پہ کیسہ (شوال)	۶ مئی (بروز اتوار)
۱۳۹	غزوہ بدر الکبریٰ (دفعہ)	(۱۷ رمضان) پہ کیسہ (شوال)	۱۱ مئی بروز جمعہ المبارک

۱۵۰	اس امت کے فرعون ابو جہل و دیگر بڑے بڑے سرداران قریش کا قتل اور ستر قریش مکہ کا جنگی قیدی بننا	(۷ رمضان) (پہ کیسہ شوال) یہ غزوہ بدر	۷ ذی قعدہ (۱۱ مئی) (بروز جمعہ المبارک)
۱۵۱	مراجعت از غزوہ بدر	(۲۲ رمضان) (پہ کیسہ شوال)	۱۶ مئی بروز بدھ
۱۵۲	حضرت رقیہ بنت رسول ﷺ (زوجہ حضرت عثمان) کا انتقال	(ایام بدر میں)	
۱۵۳	سریہ عمیر بن عدی / سریہ قتل عصماء بنت مروان	(۲۵ رمضان) (پہ کیسہ شوال)	۱۹ مئی بروز ہفتہ
۱۵۴	فرضیت رمضان	شعبان (پہ کیسہ شوال)	مارچ، اپریل ۶۲۳ عیسوی
۱۵۵	وجوب، صدقہ عید الفطر	(۲۸ رمضان) (پہ کیسہ شوال)	۲۲ مئی بروز منگل
۱۵۶	مدینہ منورہ میں پہلی عید الفطر	(یکم شوال) (۲۱ جمادی الاول) (بجساب کیسہ شوال)	۲۵ مئی ۶۲۳ عیسوی بروز جمعہ المبارک
۱۵۷	روایتی برائے غزوہ قرقرۃ الکدر	(یکم شوال) (۱۱ جمادی الاول) (بجساب کیسہ شوال)	(//)

۱۳ جون بروز بدھ	۲۰ ذی الحجہ	(۲۰ سوال) الاول (بحساب بہ کیسہ سوال)	مراجعت از غزوة قرقرۃ الکدر	۱۵۸
۳ جون (بروز اتوار)	۱۰ ذی الحجہ	(۱۰ سوال) الاول (بحساب کیسہ سوال)	سریہ غالب بن عبداللہ	۱۵۹
اواخر جون	اوائل محرم ۳ ہجری	و اوائل شوال الثانی (بحساب کیسہ سوال)	سریہ سالم بن عمیر	۱۶۰
۷ جولائی (بروز ہفتہ)	۱۵ محرم ۳ ہجری	(۱۵ سوال) الثانی (بحساب کیسہ سوال)	غزوة بنی قینقاع	۱۶۱
۲۳ جولائی	یکم صفر	(یکم ذی قعدہ) (بحساب کیسہ سوال)	مراجعت از غزوة بنی قینقاع (مدت محاصرہ ۳۰ ہفتے)	۱۶۲
۲۶ اگست (بروز اتوار)	۵ ربیع الاول	(۵ ذی الحجہ) (بحساب کیسہ سوال)	غزوة سونق	۱۶۳
ستمبر	اواخر ربیع الاول	(اواخر ذی الحجہ) (بحساب کیسہ سوال)	غزوة غطفان / ذی امر	۱۶۴

۱۶۵	نکاح سیدہ فاطمہؓ (حضرت علیؓ سے)	اواخر ذی قعدہ (اوائل ذی الحجہ)	(اواخر صفر) / اوائل ربیع الاول	اگست
۱۶۶	عید الفطر کی نماز کا وجوب	(اواخر ۲ ہجری)	اواخر ۲ ہجری	اپریل / مئی
۱۶۷	عمیر بن وہب اور صفوان بن امیہ کی جانب سے آپ ﷺ کے قتل کی سازش (غزوہ بدر کے بعد)	(اواخر ۲ ہجری)	اواخر ۲ ہجری اوائل ۳ ہجری	۶۲۳ عیسوی
۱۶۸	منبر کی تعمیر (تین قدمے)	(۲ ہجری)	۳۰۲ ہجری	۶۲۳، ۶۲۴ عیسوی

۳ ہجری قمریہ ستمبر، ۳-۴ ہجری قمری، ۶۲۴-۶۲۵ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ ستمبر	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۱۶۹	غزوہ غطفان / ذی امر سے مراجعت	(اواخر صفر ۳ ہجری)	اواخر جمادی الاولیٰ (۳ ہجری)	نومبر ۶۲۳ عیسوی
۱۷۰	سریہ زید بن حارثہ (مہم فرد)	(یکم ربیع الاول)	(یکم جمادی الآخری)	۱۶ نومبر بروز اتوار
۱۷۱	سریہ محمد بن مسلمہ / قتل کعب بن اشرف	(شب ۱۴ ربیع الاول)	شب ۱۴ جمادی الآخری	۳۰ نومبر اور یکم دسمبر بروز جمعہ و ہفتے کی درمیانی رات
۱۷۲	حویصہ کا قبول اسلام	(مذکورہ بالا سیرے کے کچھ ہی عرصہ بعد)		
۱۷۳	نکاح ام کلثوم بنت رسول اللہ ﷺ (حضرت عثمانؓ ذوالنورین سے)	(ربیع الاول)	(جمادی الآخری)	نومبر، دسمبر

۱۷ دسمبر بروز منگل	کیم رجب	(کیم ربیع الثانی)	غزوہ بجران (بنی سلیم)	۱۷۴
۲۸ فروری، کیم مارچ ۲۲۵ عیسوی بروز جمعرات و جمعہ کی درمیانی رات	شب (۱۵ رمضان)	(شب ۱۵ جمادی الاخریٰ)	سریہ عبداللہ بن عتیک (قتل ابورافع)	۱۷۵
۲۸ مئی ۲۲۵ عیسوی بروز منگل	۱۵ ذی الحجہ	(۱۵ رمضان)	ولادت حضرت حسن بقول جمہور	۱۷۶
۱۲ جون بروز بدھ	(کیم محرم ۴ ہجری)	کیم شوال	سریہ ابی سلمہ (مہم قطن)	۱۷۷
۲۲ جون (بروز ہفتہ)	۱۱ محرم	۱۱ شوال	غزوہ احد	۱۷۸
//	//	(//)	رئیس المنافقین/عبداللہ بن ابی اوراس کے ۳۰۰ ساتھیوں کی غداری اور غزوہ احد میں عدم شرکت	۱۷۹
//	//	(//)	حضرت حمزہؓ سید الشہداء اور دیگر ۷۰ صحابہ کرام کی شہادت	۱۸۰
//	//	(//)	میت پر نوے کی ممانعت	۱۸۱
//	//	(//)	ہلاکت ابی بن خلف	۱۸۲
۲۳ جون ۲۲۵ عیسوی بروز اتوار	۲ محرم ۴ ہجری	(۱۲ شوال ۳ ہجری)	غزوہ حراء الاسد	۱۸۳

۱۸۴	حارشہ رجب / سریہ عاصم / سریہ مرشد بن ابی مرشد	(ذی قعدہ)	(صفر)	جولائی
۱۸۵	حفصہ بنت عمر کا آپ ﷺ سے نکاح	(۳ ہجری)	(۳ ہجری)	۱۷ اواخر ۶۲۴ عیسوی، اوائل ۶۲۵ عیسوی
۱۸۶	احکام وراثت کا نزول	(۳ ہجری)	۳-۴ ہجری	۱۷ اواخر ۶۲۴ عیسوی، ۶۲۵ عیسوی

۴ ہجری قمریہ شمسی، ۲-۵ ہجری قمری، ۶۲۵-۶۲۶ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۱۸۷	مصلوبیت حضرت خبیبؓ	(صفر، ۴ ہجری)	جمادی الاولیٰ	۱۷ اکتوبر ۶۲۵ عیسوی
۱۸۸	حادثہ شہر معونہ / سریہ القراء	(۲۰ صفر ۴ ہجری)	۲۰ جمادی اولیٰ، ۴ ہجری	۱۷ اکتوبر ۶۲۵ بروز پیر
۱۸۹	غزوہ بنی نضیر کے لئے روانگی	(۲ رجب اول)	۱۲ جمادی الآخری	۱۹ نومبر ۶۲۵ بروز (منگل)
۱۹۰	غزوہ بنی نضیر سے مراجعت (محاصرے کی مدت تقریباً تین ہفتے)	(۵ رجب الثانی)	۵ رجب	۱۱ دسمبر ۶۲۵ بروز بدھ
۱۹۱	وفات عبداللہ بن عثمان ذوالنورینؓ	(جمادی اولیٰ)	شعبان	۱۷ جنوری ۶۲۶ عیسوی
۱۹۲	وفات حضرت ابوسلمہؓ	(۲۷ جمادی اولیٰ)	۲۷ شعبان	۱۷ یکم فروری ۶۲۶
۱۹۳	غزوہ بدر صغریٰ / بدر الموعود	(یکم شعبان)	(یکم ذی قعدہ)	۱۷ ۳ اپریل ۶۲۶ بروز جمعہ
۱۹۴	مراجعت از غزوہ بدر الموعود	(۲۰ شعبان)	۲۰ ذی قعدہ	۱۷ ۲۳ اپریل ۶۲۶ بروز بدھ

۱۹۵	ولادت سيدنا حضرت حسين بن علي (بقول جمہور)	(اوائل شعبان)	اوائل ذی قعدہ	اپریل
۱۹۶	ام المؤمنین زینب بنت خزیمہ سے آپ ﷺ کا نکاح	(رمضان)	ذی الحجہ	مئی
۱۹۷	ام المؤمنین ام سلمہ سے آپ ﷺ کا نکاح	شوال	محرم ۵ ہجری	جون
۱۹۸	رواگی برائے غزوہ دومۃ الجندل (بقول ابن حبیب بغدادی)	یکم شوال	(یکم محرم)	۲ جون بروز پیر
۱۹۹	رواگی برائے غزوہ دومۃ الجندل (بقول ابن سعد وغیرہ)	۲۵ ذی الحجہ	(۲۵ ربیع الاول)	۲۳ اگست بروز اتوار
۲۰۰	مراجعت بقول ابن حبیب	اوائل ذی قعدہ	(اوائل صفر)	جولائی
۲۰۱	وفد عبدالقیس	(۳ ہجری)	۳، ۵، ۴ ہجری	۲۲۶، ۲۲۵ عیسوی
۲۰۲	وفد مزینہ	(//)	//	//
۲۰۳	حضرت زید بن ثابت کا رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کے حکم سے عبرانی زبان سیکھنا	(//)	//	//
۲۰۴	یہود کے ایک مقدمے میں آپ ﷺ کا تورات کے مطابق رجم کا حکم دینا	(//)	//	//
۲۰۵	قصر نماز کا حکم	(//)	//	//
۲۰۶	شراب کی حرمت	(//)	//	//

۵ ہجری قمریہ شمسی، ۵-۶ ہجری قمری، ۲۲۶-۲۲۷ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۲۰۷	مراجعت از غزوہ دومۃ الجندل بقول ابن سعد	۲۰ محرم ۵ ہجری	(۲۰ ربیع الثانی ۵ ہجری)	۱۷ اکتوبر ۲۲۶ عیسوی بروز بدھ

۲۰۸	حضرت زینب بنت جحش سے آپ ﷺ کا نکاح	ربیع الاول	رجب	نومبر/دسمبر
۲۰۹	وفد بنو سعد	"	(//)	"
۲۱۰	غزوہ مرہ سیح / بنی مصطلق	۲ ربیع الثانی	(۲ شعبان)	۲۷ دسمبر (بروز ہفتہ)
۲۱۱	مراجعت از غزوہ مرہ سیح	یکم جمادی الاولیٰ	(یکم رمضان)	۲۵ جنوری ۶۲۷ عیسوی بروز اتوار
۲۱۲	تیمم کی آیت کا نزول	غزوہ مرہ سیح کے ایام میں		جنوری
۲۱۳	حضرت جویریہ بنت حارث سے آپ کا نکاح	غزوہ مرہ سیح کے جلد بعد		اواخر جنوری/ اوائل فروری
۲۱۴	واقعة اقلک	"	"	"
۲۱۵	حضرت عائشہؓ کی برأت میں سورہ نور کی ۱۸ آیات کا نزول	غزوہ مرہ سیح سے کوئی ایک ماہ بعد		اواخر فروری/ مارچ
۲۱۶	حضرت جویریہؓ کے والد حارث کا قبول اسلام	غزوہ مرہ سیح کے جلد بعد		اواخر جنوری/ اوائل فروری
۲۱۷	غزوہ احزاب / خندق بلحاظ مدنی روایت ہلال	۱۰ جمادی الآخریٰ	(۱۰ شوال)	۵ مارچ بروز جمعرات
۲۱۸	خندق کی کھدائی کی مدت (۶ روز)	۱۰ تا ۱۵ جمادی الآخریٰ	(۱۰ تا ۱۵ شوال)	۵ تا ۹ مارچ
۲۱۹	مراجعت از غزوہ احزاب (محاصرے کی مدت ۲۳ دن)	۳ رجب	(۴ ذی قعدہ)	۲۸ مارچ بروز ہفتہ
۲۲۰	غزوہ بنی قریظہ کے لئے روانگی	"	(//)	"

۲۲۱	غزوة بنی قریظہ سے مراجعت بقول ابن سعد	۷ شعبان	(۷ ذی الحجہ)	۱۳۰ اپریل (بروز) (جمعرات)
۲۲۲	غزوة بنی قریظہ سے مراجعت بقول ابن حبیب بغدادی (مدت محاصرہ کوئی ایک ماہ)	۳ شعبان	(۳ ذی الحجہ)	۲۷ اپریل (بروز پیر)
۲۲۳	ابوسنان بن محسن کا انتقال	مسلمانوں کی طرف سے بنو قریظہ کے محاصرے کے ایام میں		اپریل
۲۲۴	حضرت خلاؤد بن سوید کی شہادت	ایضاً		اپریل
۲۲۵	وفات حضرت سعد بن معاذ	غزوة بنو قریظہ کے جلد بعد		مئی
۲۲۶	سریہ عبداللہ بن انیس	۵ رمضان ۵ ہجری	(۵ محرم ۶ ہجری)	۲۶ مئی بروز منگل
۲۲۷	مراجعت از سریہ عبداللہ بن انیس	۲۳ رمضان	(۲۳ محرم)	۱۳ جون (بروز ہفتہ)
۲۲۸	سریہ محمد بن مسلمہ (مہم قرطاء)	۱۰ رمضان	(۱۰ محرم)	۳۱ مئی بروز اتوار
۲۲۹	مراجعت از سریہ محمد بن مسلمہ (مہم قرطاء)	۲۹ رمضان	(۲۹ محرم)	۲۹ جون بروز جمعہ
۲۳۰	غزوة بنی لحيان	کیم ذی قعدہ	(کیم ربیع الاول)	۲۱ جولائی بروز منگل
۲۳۱	سریہ عکاشہ بن محسن (مہم غمر)	ذی قعدہ	(ربیع الاول)	جولائی/ اگست
۲۳۲	سریہ محمد بن مسلمہ (مہم ذی القصدہ اول)	//	(//)	//
۲۳۳	سریہ ابو عبیدہ بن الجراح (مہم ذی القصدہ ثانی)	ذی الحجہ	(ربیع الثانی)	اگست/ ستمبر
۲۳۴	سریہ زید بن حارث (مہم جموم)	//	(//)	//

۲۳۵	احکام حجاب کا نزول (ام المؤمنین حضرت زینبؓ بنت جحش سے نکاح کے جلد بعد)	ربیع الاول ۵ ہجری	رجب ۵ ہجری	نومبر/ دسمبر ۲۲۶ عیسوی
۲۳۶	صلوۃ الخوف کے احکام (غزوہ بنی لحيان کے ایام میں)	ذی قعدہ ۵ ہجری	(ربیع الاول ۶ ہجری)	جولائی/ اگست ۶۲۷ عیسوی
۲۳۷	متنبی کی بیوی سے نکاح حلال ہونا	اوائل ۵ ہجری	(وسط ۵ ہجری)	اواخر ۶۲۶ عیسوی
۲۳۸	حد قذف اور حد زنا کا نزول (غزوہ مریسج کے کوئی ایک ماہ بعد)	جمادی الاخریٰ	شوال	فروری/ مارچ ۶۲۷ عیسوی
۲۳۹	تفریق بذریعہ لعان	//	//	//
۲۴۰	وفات ام سعد بن عبادہؓ	۵ ہجری	(۵-۶ ہجری)	۶۲۷، ۶۲۶ عیسوی
۲۴۱	وفات عبداللہ بن سہل	//	(//)	//
۲۴۲	وفا شیح	//	(//)	//

۶ ہجری قمریہ شمسی، ۶-۷ ہجری قمری، ۶۲۷-۶۲۸ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۲۴۳	سریہ زید بن حارثہ (مہم عیص)	محرم ۶ ہجری	(جمادی الاوٰی ۶ ہجری)	ستمبر/ اکتوبر ۶۲۷ عیسوی
۲۴۴	سریہ زید بن حارثہ (مہم طرف)	صفر	(جمادی الآخریٰ)	اکتوبر، نومبر
۲۴۵	سریہ زید بن حارثہ (مہم وادی القرئی)	ربیع الاول	(رجب)	نومبر، دسمبر
۲۴۶	سریہ سیف البحر (مہم خبط)	//	(//)	//
۲۴۷	سریہ عبدالرحمن بن عوف (مہم دومۃ الجندل)	ربیع الثانی	(شعبان)	دسمبر ۶۲۷/ جنوری ۶۲۸ عیسوی

۲۴۸	سریہ علی بن ابی طالب (فدک)	//	(//)	//
۲۴۹	سریہ زید بن حارثہ (بجانب ام قرفہ)	جمادی الاولیٰ	(رمضان)	جنوری/فروری ۶۲۸ عیسوی
۲۵۰	سریہ عبداللہ بن رواحہ	جمادی الاخریٰ	(شوال)	فروری/مارچ
۲۵۱	سریہ کرز بن جابر فہری	(//)	(//)	//
۲۵۲	سریہ عمرو بن امیہ ضمیری	//	(//)	//
۲۵۳	رواگی برائے عمرہ الحدیبیہ	کیم رجب	(کیم ذی قعدہ)	۱۳، مارچ بروز پیر
۲۵۴	بیعت رضوان	رجب	(ذی قعدہ)	اواخر مارچ/ اوائل اپریل
۲۵۵	صلح نامہ حدیبیہ	رجب	(ذی قعدہ)	اواخر مارچ/ اوائل اپریل
۲۵۶	مراجعت از حدیبیہ	اواخر رجب/ اوائل شعبان	(اواخر ذی قعدہ ۶ ہجری، اوائل محرم ۷ ہجری)	اپریل
۲۵۷	سورہ فتح کا نزول	//	(//)	اپریل
۲۵۸	کفار سے مسلمانوں کے نکاح کی ممانعت	//	//	//
۲۵۹	ملوک و سلاطین کو دعوتی خطوط	شعبان تا ذی الحجہ ۶ ہجری	(ذی الحجہ ۶ ہجری تاریخ الثانی ۷ ہجری)	اپریل تا اوائل ستمبر
۲۶۰	نکاح ام المؤمنین ام حبیبہؓ بذریعہ نجاشی شاہ حبشہ	شوال/ ذی قعدہ ۶ ہجری	(صفر/ربیع الاول ۷ ہجری)	جون تا اوائل اگست

۲۶۱	ملوک و سلاطین کو دعوتی خطوط کے لئے رسول اللہ ﷺ کی مہر سازی	شعبان / رمضان ۶ ہجری	(ذی الحجہ / ۶ ہجری / محرم ۷ ہجری)	اپریل / مئی
۲۶۲	مہر پر کندہ الفاظ "محمد رسول اللہ"	شعبان / رمضان ۶ ہجری	(ذی الحجہ / ۶ ہجری / محرم ۷ ہجری)	اپریل / مئی ۶۲۸ عیسوی
۲۶۳	نامہ مبارک بنام قیصر روم	اواخر ۶ ہجری	(اوائل ۷ ہجری)	اپریل تا اوائل ستمبر
۲۶۴	نامہ مبارک بنام کسری شاہ ایران	//	(//)	//
۲۶۵	نامہ مبارک بنام نجاشی شاہ حبشہ	//	(//)	//
۲۶۶	نامہ مبارک بنام مقوقس شاہ مصر	//	(//)	//
۲۶۷	نامہ مبارک بنام ہوزہ بن علی	//	(//)	//
۲۶۸	نامہ مبارک بنام حارث غسانی	//	(//)	//
۲۶۹	حضرت زینب بنت رسول اللہ ﷺ کے شوہر ابو العاص بن ربیع کا قبول اسلام	(۶ ہجری)	۶-۷ ہجری	اواخر ۶۲۷ عیسوی اوائل ۶۲۸ عیسوی

۷ ہجری قمریہ شمسی، ۷-۸ ہجری قمری، ۶۲۸-۶۲۹ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۲۷۰	غزوہ قرد / غابہ	۳ محرم ۷ ہجری	۳ جمادی (الاولیٰ) ۷ ہجری	۷ ستمبر ۶۲۸ عیسوی بروز بدھ
۲۷۱	مراجعت از غزوہ غابہ / قرد	۷ محرم	(۷ جمادی الاولیٰ)	۱۱ ستمبر بروز اتوار

۱۳، اور ۱۳ ستمبر (منگل و بدھ)	۱۰، ۹ جمادی الاولیٰ (دو دن قیام)	۱۰، ۹ محرم (دو دن قیام)	۲۷۲ بازان وائی یمن کے دو سپاہیوں کی مدینے میں آمد
۱۳، اور ۱۳ ستمبر بروز منگل و بدھ کی درمیانی رات	۱۰ (شب جمادی الاولیٰ)	۱۰ (شب محرم)	۲۷۳ قتل کسریٰ
۱۳، ۱۵، ستمبر بروز بدھ، جمعرات	۱۱/۱۰ (جمادی الاولیٰ)	۱۱/۱۰ (محرم)	۲۷۴ غزوہ خیبر کے لئے روانگی
اواخر ستمبر	ایام خیبر میں قلعہ قوص کے محاصرے کے دوران		۲۷۵ منہیق کی پہلی مرتبہ تعصیب جس سے خوف زدہ ہو کر یہودیوں نے شکست قبول کر لی
اواخر ستمبر/ اوائل اکتوبر	(ایام خیبر میں)		۲۷۶ آپ ﷺ کو زہر دینے کا واقعہ
//	(//)		۲۷۷ حضرت جعفر بن ابوطالب کی خیبر آمد
//	(//)		۲۷۸ حضرت ابوموسیٰ اشعریؓ کی خیبر آمد
//	(//)		۲۷۹ حضرت ابو ہریرہؓ کی خیبر آمد
اوائل اکتوبر	اواخر جمادی الاولیٰ	(اواخر محرم)	۲۸۰ غزوہ خیبر سے فراغت
اکتوبر	(اواخر جمادی الاولیٰ/ اوائل جمادی الآخریٰ)	(اواخر محرم) اوائل محرم الثانی (کیسہ)	۲۸۱ غزوہ وادی القرئی
ستمبر/ اکتوبر	(جمادی الاولیٰ)	(محرم)	۲۸۲ حضرت صفیہ بنت جیحی سے آپ ﷺ کا نکاح

۲۸۳	ام المؤمنین ام حبیبہؓ سے مدینے میں آمد	(محرم) اوائل محرم کبیسہ	(جمادی الاولیٰ/اوائل جمادی الاخریٰ)	ستمبر/اکتوبر
۲۸۴	تیہاء کے یہودیوں کی اطاعت	(اواخر محرم) اوائل محرم الثانی (کبیسہ) ۷ ہجری	(اواخر جمادی الاولیٰ/اوائل جمادی الاخریٰ) ۷ ہجری	اوائل اکتوبر ۶۲۸ عیسوی
۲۸۵	سریہ ابان بن سعد	(ایام خبیر میں)		ستمبر
۲۸۶	سریہ حسلی	محرم الثانی (کبیسہ)	(جمادی الآخریٰ)	اکتوبر
۲۸۷	غزوہ ذات الرقاع کے لئے روانگی	(۱۰ محرم) الثانی (کبیسہ)	(۱۰ جمادی الآخریٰ)	۱۵ اکتوبر بروز ہفتہ
۲۸۸	مراجعت از غزوہ ذات الرقاع	اواخر محرم کبیسہ اوائل صفر	اواخر جمادی الآخریٰ/اوائل رجب	اوائل نومبر
۲۸۹	سریہ عمر بن خطاب (مہم تربہ)	ربیع الاول	(شعبان)	دسمبر
۲۹۰	سریہ ابوبکر صدیق (مہم فزارہ)	//	(//)	//
۲۹۱	سریہ شیبیر بن سعد انصاری (مہم اطراف فذک)	//	(//)	//
۲۹۲	سریہ غالب بن عبداللہ (مہم میفدہ)	ربیع الثانی	(رمضان)	جنوری ۶۲۹ عیسوی
۲۹۳	حضرت اسامہؓ بن زید کا مذکورہ سرے میں لالہ الاللہ کہنے والے کو قتل کرنا	//	(//)	//
۲۹۴	سریہ بشیر بن سعد (مہم یمن وجبار)	جمادی الاولیٰ	(شوال)	فروری

۲۹۵	عمرۃ القضاء	جمادی الاخریٰ	(ذی قعدہ)	مارچ
۲۹۶	حضرت میمونہؓ سے بمقام سرف آپ ﷺ کا نکاح	//	(//)	//
۲۹۷	سریہ ابن ابی العوجاء	رجب	(ذی الحجہ)	اپریل
۲۹۸	اسلام خالد بن ولید	کیم رمضان	کیم صفر (۸ ہجری)	۳۰ مئی بروز منگل
۲۹۹	اسلام عمرو بن العاص	//	(//)	//
۳۰۰	اسلام عثمان بن طلحہ	//	(//)	//
۳۰۱	سریہ غالب بن عبد اللہ (مہم فذک)	رمضان	(صفر)	جون
۳۰۲	سریہ غالب بن عبد اللہ (مہم بنی مرہ)	//	(//)	//
۳۰۳	سریہ شجاع بن وہب الاسدی (مہم البسی) دُکبۃ کے نواح میں	شوال	(ربیع الاول)	اواخر جون/ جولائی
۳۰۴	سریہ کعب بن عمیر القفاری (مہم ذات اطلاح)	//	(//)	//
۳۰۵	سریہ موتہ	ذی الحجہ	(جمادی الاولیٰ)	ستمبر
۳۰۶	سریہ موتہ میں حضرت زید بن حارثہ کی شہادت	//	(//)	//
۳۰۷	سریہ موتہ میں حضرت جعفر بن ابی طالب کی شہادت	//	(//)	//
۳۰۸	سریہ موتہ میں حضرت عبد اللہ بن رواحہ کی شہادت	//	(//)	//
۳۰۹	حضرت ابوالعاص بن ربیع کی مدینے میں آمد	ذی قعدہ/ ذی الحجہ	ربیع الثانی/ جمادی الاولیٰ	اگست/ ستمبر
۳۱۰	حضرت زینب بنت رسول اللہ ﷺ کا اپنے خاوند حضرت ابوالعاصؓ پر دوبارہ لوٹایا جانا	(ذی الحجہ ۷ ہجری)	جمادی الاولیٰ ۸ ہجری	ستمبر ۲۹ عیسوی

۳۱۱	خیبر میں وفد دوس کی آمد (ایام خیبر میں)	اواخر محرم (۷ ہجری)	اواخر جمادی الاولیٰ (۷ ہجری)	اوائل اکتوبر ۶۲۸ عیسوی
۳۱۲	خیبر میں وفد اشعریتین کی آمد	(//)	(//)	//
۳۱۳	حضرت بشر بن براء بن معرور کی ایام خیبر میں زہر خورانی سے شہادت	(//)	(//)	//
۳۱۴	غزوہ خیبر میں حضرت عامر بن الاکوع کی شہادت	(وسط محرم (۷ ہجری)	(وسط جمادی الاولیٰ (۷ ہجری)	اواخر ستمبر ۶۲۸ عیسوی
۳۱۵	نشین کے وفد کی آمد	۷ ہجری	۸، ۷ ہجری	اواخر ۶۲۸ عیسوی، ۶۲۹ عیسوی

۸ ہجری قمریہ شمسی، ۸-۹ ہجری قمری، ۶۲۹-۶۳۰ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۳۱۶	سریہ ذات السلاسل	(جمادی الآخریٰ (۸ ہجری)	ذی قعدہ ۸ ہجری	فروری، مارچ ۶۳۰ عیسوی
۳۱۷	سریہ ابوققادہ انصاری (مہم خضرہ)	(شعبان (۸ ہجری)	محرم ۹ ہجری	اپریل، مئی
۳۱۸	قریش کا معاہدہ حدیبیہ کو توڑنا	(//)	//	//
۳۱۹	سریہ ابوققادہ انصاری (مہم بن اضم)	(اوائل رمضان)	اوائل صفر	اواخر مئی
۳۲۰	غزوہ فتح مکہ کے لئے روانگی (مدنی روایت ہلال)	(۱۰ رمضان)	۱۰ صفر	۳۰ مئی (بروز بدھ)

۳۲۱	غزوہ فتح مکہ کے لئے روانگی (مکی رویت ہلال)	۱۱ رمضان	۱۱ صفر	//
۳۲۲	فتح مکہ (بلحاظ مکی رویت ہلال)	۲۰ رمضان	۲۰ صفر	۸ جون بروز (جمعہ)
۳۲۳	غفوعام کا اعلان اور قریش مکہ کا بڑی تعداد میں قبول اسلام	(//)	//	//
۳۲۴	ابوسفیان بن حرب کا قبول اسلام (فتح مکہ سے پہلے)	وسط رمضان	وسط صفر	اوائل جون
۳۲۵	حضرت ابو بکر صدیق کے والد ابوقحافہ کا اسلام قبول کرنا (فتح مکہ کے بعد)	اواخر رمضان	اواخر صفر	جون
۳۲۶	سریہ سعید بن زید شہلی (انہدام منات)	(۲۳ رمضان)	۲۳ صفر	۱۲ جون بروز منگل
۳۲۷	سریہ عمرو بن العاص (انہدام سواع)	اواخر رمضان	اواخر صفر	جون
۳۲۸	سریہ خالد بن ولید (انہدام عرثی)	(۲۵ رمضان)	۲۵ صفر	۱۳ جون بروز بدھ
۳۲۹	سریہ خالد بن ولید بجانب یلملم (مہم بنی جذیمہ)	شوال	ربیع الاول	جون/ جولائی
۳۳۰	سریہ طفیل بن عمرو الدوسی (انہدام ذوالکفین)	(//)	//	//
۳۳۱	عتاب بن اسید کا بطور والئی مکہ تقرر	اوائل شوال	اوائل ربیع الاول	اواخر جون
۳۳۲	غزوہ حنین کے لئے روانگی	(۶ شوال)	۶ ربیع الاول	۲۳ جون بروز ہفتہ
۳۳۳	ذرو حنین	(۱۰ شوال)	۱۰ ربیع الاول	۲۷ جون بروز بدھ
۳۳۴	سریہ ابو عامر اشعرئ	(وسط شوال)	وسط ربیع الاول	اواخر جون، اوائل جولائی

۳۳۵	غزوة طائف کے لئے روانگی	(//)	//	//
۳۳۶	غزوة خیبر کے بعد غزوة طائف میں منینق کی دوسری مرتبہ تحصیل اور باقاعدہ سنگ باری	شوال/ ذی قعدہ	ربیع الاول/ ربیع الثانی	جولائی
۳۳۷	غزوة طائف سے مراجعت (محاصرہ تقریباً تین ہفتے)	(وسط ذی قعدہ)	وسط ربیع الثانی	اواخر جولائی
۳۳۸	عمرة الجمرات	(//)	//	//
۳۳۹	رسول اکرم ﷺ کی مدینے میں واپسی	(۲۴ ذی قعدہ)	۲۴ ربیع الثانی	۹ اگست بروز جمعرات
۳۴۰	حج عتاب بن اسید	(۹ ذی الحجہ جبری)	۹ جمادی الاولیٰ ۹ ہجری	۱۳ اگست، ۶۳۰ عیسوی بروز جمعہ
۳۴۱	یوم النحر	(۱۰ ذی الحجہ)	۱۰ جمادی الاولیٰ	۲۵ اگست، بروز ہفتہ
۳۴۲	ولادت حضرت ابراہیم بن محمد رسول اللہ (حضرت ماریہ قبطیہ کے لطن سے)	(ذی الحجہ)	جمادی الاولیٰ	اگست/ ستمبر
۳۴۳	سریہ جریر بن عبد اللہ الحنلی (انہدام ذوالخلفہ)	اواخر ذی الحجہ ۸ ہجری/ اوائل محرم ۹ ہجری	اواخر جمادی الاولیٰ/ اوائل جمادی الاخریٰ ۹ ہجری	ستمبر
۳۴۴	آمد وفد صدا	(اواخر ۸ ہجری)	اوائل ۹ ہجری	جولائی/ اگست
۳۴۵	آمد وفد ہبلہ (فتح مکہ کے بعد)	(//)	//	جون
۳۴۶	آمد وفد بنی قشیر (غزوة حنین کے بعد)	(//)	//	جولائی/ اگست

۳۳۷	وفات حضرت زینب بنت رسول اللہ ﷺ (زوجہ ابوالعاص بن ریح)	(۸ ہجری)	۹، ۸ ہجری	۶۳۰، ۶۲۹ عیسوی
-----	--	----------	-----------	----------------

۹ ہجری قمریہ شمسی، ۹-۱۰ ہجری قمری، ۶۳۰-۶۳۱ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۳۳۸	☆☆☆ وصولی صدقات کے لئے عاملین کا تقرر	(محرم ۹ ہجری)	جمادی الاخریٰ	ستمبر / اکتوبر ۶۳۰ عیسوی
۳۳۹	الف - عیینہ بن حصن (تمیم کی طرف)	//	//	//
۳۵۰	ب - یزید بن حصین (بنی اسلم و غفار کی طرف)	//	//	//
۳۵۱	ج - عمرو بن العاص (بنی فہر کی طرف)	//	//	//
۳۵۲	د - ضحاک بن سفیان (بنی کلاب کی طرف)	//	//	//
۳۵۳	ه - بشیر بن سفیان (بنی کعب کی طرف)	//	//	//
۳۵۴	و - ابن اللثیمہ ازدی (بنی ذنییان کی طرف)	//	//	//
۳۵۵	ز - عباذ بن بشیر اشہلی (سلیم و بنی مزینہ کی طرف)	//	//	//
۳۵۶	ح - رافع بن مکیث (بنی جہینہ کی طرف)	//	//	//
۳۵۷	ط - مہاجر بن امیہ بجانب صنعاء	//	//	//
۳۵۸	ی - زیاد بن لبید بجانب حضرموت	//	//	//
۳۵۹	ک - عدی بن حاتم (بنی طے و بنی اسد کی طرف)	//	//	//
۳۶۰	ل - مالک بن نویرہ (بنی حنظلہ کی طرف)	//	//	//
۳۶۱	م - زبیر بن بدر (بنو سعد کی ایک شاخ کی طرف)	//	//	//
۳۶۲	ن - قیس بن عاصم (بنو سعد کی دوسری شاخ کی طرف)	//	//	//

۳۶۳	س۔ علاء بن الحضرمی بجانب بحرین	//	//	//
۳۶۴	ع۔ علی بن ابی طالب بجانب نجران	//	//	//
۳۶۵	قبول اسلام کعب بن زہیر	(اوائل ۹ ہجری)	وسط ۹ ہجری	اواخر ۶۳۰ عیسوی
۳۶۶	سریہ عیینہ بن حصن الفزاری	(محرم ۹ ہجری)	جمادی الاخریٰ ۹ ہجری	ستمبر / اکتوبر
۳۶۷	سریہ قطیفہ بن عامر انصاری	(صفر)	رجب	اکتوبر / نومبر
۳۶۸	انتقال نجاشی اور عائشہ نماز جنازہ	//	(//)	//
۳۶۹	آمد فد بنی عذرہ	(صفر ۹ ہجری)	رجب ۹ ہجری	اکتوبر / نومبر ۶۳۰ عیسوی
۳۷۰	آمد فد بلی	(ربیع الاول)	شعبان	نومبر / دسمبر
۳۷۱	وفات ام کلثوم بنت رسول اللہ ﷺ (زویہ حضرت عثمان)	//	(//)	//
۳۷۲	سریہ شحاک بن سفیان	(//)	//	//
۳۷۳	سریہ علقمہ بن مجز المدنی	(ربیع الثانی)	رمضان	دسمبر
۳۷۴	سریہ علی بن ابی طالب (مہم فلس)	(//)	//	//
۳۷۵	سفارتہ دختر حاتم طائی کا اسلام قبول کرنا	(//)	//	//
۳۷۶	حج ابی بکر صدیق	۹ رجب	(۹ ذی الحجہ)	۱۹ مارچ ۶۳۱ عیسوی
۳۷۷	یوم النحر	۱۰ رجب	(۱۰ ذی الحجہ)	۲۰ مارچ بروز بدھ
۳۷۸	سورہ توبہ کی ابتدائی آیات کا نزول	اوائل رجب	(اوائل ذی الحجہ)	مارچ

۳۷۹	مشرکین کے لئے چار ماہ کی مہلت	از ۱۰ رجب تا ۹ ذی قعدہ	(از ۱۰ ذی الحجہ تا ۹ جمادی الثانی ۱۰ ہجری) جولائی ۲۰ مارچ ۱۵ تا
۳۸۰	وہ تاریخ جس سے مشرکین کوچ سے پیشگی روک دیا گیا	یکم شعبان ۹ ہجری	۱۹ اپریل بروز منگل
۳۸۱	وہ تاریخ جس سے مشرکین فی نفسہ مباح الدم ہو گئے اگر وہ حج سے باز نہ آئیں	۱۰ ذی قعدہ ۹ ہجری	۱۶ جولائی بروز منگل
۳۸۲	وہ تاریخ جب مشرکین کا حج قمریہ شمسی تقویم کے مطابق آ رہا تھا۔	۱۰ ذی الحجہ ۹ ہجری	۱۱ اگست بروز بدھ
۳۸۳	اشہر حرم جن کی مشرکین کے لئے رعایت کی گئی اگر وہ حج سے باز رہیں۔	۱۰ ذی قعدہ ۹ ہجری تا ۲۹ جمادی ۱۰ ہجری	۱۶ جولائی ۲ اکتوبر
۳۸۴	غزوہ تبوک کے لئے روانگی	۲۵ رجب ۹ ہجری	۱۳ اپریل بروز جمعرات
۳۸۵	سریہ خالد بن ولید بجانب اکید رصرانی (تبوک کے ایام میں)	ایام بیض شعبان ۹ ہجری	۲۱ تا ۲۳ اپریل بروز اتوار تا منگل
۳۸۶	غزوہ تبوک سے مراجعت بقول ابن سعد وغیرہ	(رمضان ۹ ہجری)	مئی
۳۸۷	مراجعت بقول ابن حبیب بغدادی	(شوال)	جون
۳۸۸	سریہ انہدام مسجد ضرار (تبوک سے واپسی کے دوران)	(منہان)	مئی
۳۸۹	مکلفین کی توبہ کی مقبولیت	(اوائل ذی قعدہ)	جولائی

۳۹۰	مرض الموت رئیس السنن تقین عبداللہ بن ابی	(شوال)	ربیع الاول	جون
۳۹۱	ہلاکت عبداللہ بن ابی	(ذی قعدہ)	ربیع الثانی	جولائی
۳۹۲	سیر ابو سفیان و مغیرہ بن شعبہ (انہدام لات)	(ذی قعدہ / ذی الحجہ)	ربیع الثانی / جمادی الاولی	جولائی / اگست
۳۹۳	آمد و فدیہ بنو اسد	(اواکس / ۹ ہجری)	وسط ۹ ہجری	اواخر ۶۳۰ عیسوی
۳۹۴	آمد و فدیہ ثقیف	(وسط رمضان / ۹ ہجری)	وسط صفر / ۱۰ ہجری	اواخر ۶۳۱ عیسوی
۳۹۵	آمد و فدیہ بنو فزارہ	(اواخر / ۹ ہجری)	اواکس ۱۰ ہجری	جون / اگست ۶۳۱ عیسوی
۳۹۶	آمد و فدیہ ہمدان	(//)	//	//
۳۹۷	آمد و فدیہ نجران	(//)	//	//
۳۹۸	آمد و فدیہ بنو حنیفہ	(//)	//	//
۳۹۹	آمد و فدیہ مزہ	(//)	//	//
۴۰۰	آمد و فدیہ طی	(۹ ہجری)	۹-۱۰ ہجری	۶۳۰، ۶۳۱ عیسوی
۴۰۱	آمد و فدیہ بنو تمیم	(//)	//	//
۴۰۲	آمد و فدیہ نجیب	(//)	//	//
۴۰۳	آمد و فدیہ فروہ بن عمرو جدای	(//)	//	//
۴۰۴	آمد و فدیہ بنی عامر بن صعصعہ	(//)	//	//
۴۰۵	آمد و فدیہ حمیر	(//)	//	//
۴۰۶	آمد و فدیہ کلاب	(//)	//	//
۴۰۷	آمد و فدیہ بنو البکار	(//)	//	//
۴۰۸	آمد و فدیہ دار بنین	(//)	//	//

۴۰۹	عدی بن حاتم کا اسلام قبول کرنا	(وسط: ۹: ہجری)	اواخر: ۹: ہجری	اوائل ۶۳۱ عیسوی
-----	--------------------------------	----------------	----------------	--------------------

۱۰: ہجری قمریہ شمسی، ۱۰-۱۱: ہجری قمری، ۶۳۱-۶۳۲ عیسوی جیولین

نمبر شمار	واقعات	ہجری قمریہ شمسی	ہجری قمری	عیسوی جیولین
۴۱۰	مشرکین کے قمریہ شمسی اشہر حرم ختم ہونے پر مزید مہلت جو انہیں دی گئی تاکہ سب قبائل ایک سطح پر آجائیں۔	کیم محرم کبسیہ تا ۲۵ صفر ۱۰: ہجری	تیمرب جب تا ۲۹	۱۳ اکتوبر تا ۳۰ نومبر ۶۳۱ عیسوی
۴۱۱	مذکورہ مدت ختم ہونے پر سریہ خالد بن ولید بجانب یمن	(ربیع اول ۱۰:)	مصعب	۶ صفر ۶۳۱ عیسوی
۴۱۲	مذکورہ مدت ختم ہونے پر سریہ علی بن ابی طالب بجانب یمن	//	(//)	//
۴۱۳	آمد وفد خولان	صفر	(شعبان)	نومبر
۴۱۴	وفات حضرت ابراہیم بن محمد رسول اللہ ﷺ	(۲۸) ربیع الثانی	۲۸ شوال	۲۷ جنوری ۶۳۲ عیسوی بروز سوموار
۴۱۵	رسول اکرم ﷺ کی حیات طیبہ میں آخری سوچ گریہ	(//)	//	//
۴۱۶	آمد وفد بنو حارث	(ربیع الثانی)	شوال	اواخر جنوری/ فروری
۴۱۷	مراجعت وفد بنو حارث	(اوائل) جمادی الاولیٰ	اوائل ذی قعدہ	فروری
۴۱۸	آمد وفد بنو حارث	(۱۰: ہجری)	۱۰: ہجری	اواخر ۶۳۱ عیسوی / اوائل ۶۳۲ عیسوی

//	//	(//)	آمدونقماند	۳۱۹
//	//	(//)	آمدونفکنده	۳۲۰
//	//	(//)	آمدونفسلامان	۳۲۱
//	//	(//)	آمدونفنبیله	۳۲۲
//	//	(//)	آمدونفغستان	۳۲۳
//	//	(//)	آمدونفرباوتین	۳۲۴
۲۲ فروری ۶۳۲ عیسوی بروز ہفتہ	(۲۵ ذی قعدہ ۱۰ ہجری)	۲۵ جمادی الاولیٰ ۱۰ ہجری	روانگی برائے حجۃ الوداع	۳۲۵
۲ مارچ بروز پیر	(۵ ذی الحجہ)	۵ جمادی الاخریٰ	ورود مکہ (کئی روایت)	۳۲۶
//	(۳ ذی الحجہ)	۳ جمادی الاکخریٰ	ورود مکہ (مدنی روایت)	۳۲۷
۶ مارچ بروز جمعہ	(۹ ذی الحجہ)	نسی منسوخ	یوم عرفہ (کئی روایت)	۳۲۸
۷ مارچ بروز ہفتہ	(۱۰ ذی الحجہ)	//	یوم الاخر (کئی روایت)	۳۲۹
۹ مارچ بروز پیر	(۱۲ ذی الحجہ)	//	یوم الرؤس (کئی روایت)	۳۳۰
۱۰ مارچ بروز منگل	(۱۳ ذی الحجہ)	//	یوم النفر (کئی روایت)	۳۳۱
۶ مارچ تا ۹ مارچ	(۹ تا ۱۳ ذی الحجہ)	//	خطبات حجۃ الوداع (کئی روایت)	۳۳۲

۴۳۳	مدینے کی طرف سفر مراجعت (مکی رویت)	//	(۱۴ ذی الحجہ)	۱۱ مارچ بروز بدھ
۴۳۴	آمد و نذخ (سب سے آخری وفد)	//	(وسط محرم ۱۱ ہجری)	۱۱/۱۲ اپریل
۴۳۵	شہدائے احد کے لئے قبرستان میں آپ ﷺ کا تشریف لے جانا اور ان کے لئے دعا	//	(اوائل صفر ۱۱ ہجری)	اواخر اپریل
۴۳۶	جیش اسامہ کی تیاری کا حکم بلحاظ مدنی رویت (آخری سریہ)	//	(۲۸ صفر)	۲۵ مئی بروز پیر
۴۳۷	آپ کے مرض وفات کی ابتدا (مدنی رویت)	//	۳۰ صفر	۲۷ مئی بروز بدھ
۴۳۸	جیش اسامہ کے لئے پرچم سازی (مدنی رویت)	//	کیم ربیع الاول	۲۸ مئی بروز جمعرات
۴۳۹	مرض میں شدت (مدنی رویت)	//	۷ ربیع الاول	۳ جون بروز بدھ
۴۴۰	واقعہ قرطاس (مدنی رویت)	//	(۸ ربیع الاول)	۴ جون بروز جمعرات
۴۴۱	امامت ابو بکر صدیقؓ (مدنی رویت)	//	(شب ۹ ربیع الاول)	۴ جون شب جمعہ
۴۴۲	وصال مبارک۔ انا لله وانا اليه راجعون (مدنی رویت)	//	۱۲ ربیع الاول)	۸ جون بروز پیر
۴۴۳	وصال مبارک۔ بلحاظ مکی رویت ہلال	//	۱۳ ربیع الاول	//
۴۴۴	آپ کا آخری عمل (مسواک فرمانا) (مدنی رویت)	//	(مدنی رویت ۱۴ ربیع الاول)	//

۴۴۵	آپ ﷺ کی آخری وصیت (الصلوة الصلوة وما ملکت ایمانکم "نماز، نماز! اور تمہارے زیر دست غلام اور لونڈیاں)۔	-	-	-
۴۴۶	آپ ﷺ کے آخری کلمات۔ (اللہم الرفیق الاعلیٰ)	-	-	-
۴۴۷	آپ کے جسد مبارک کے کپڑے اتارے بغیر غسل بمطابق مدنی رویت مال	//	(۱۳ ربيع الاول ۱۱ ہجری بروز منگل)	۹ جون ۶۳۲ عیسوی
۴۴۸	قبر شریف کی ہدائی بذریعہ حضرت ابو طلحہ بمطابق مدنی رویت ہلال	//	(//)	//
۴۴۹	دس دس آدمیوں کی طرف سے نماز جنازہ بمطابق مدنی رویت ہلال	//	(۱۳ تا شب ۱۴ ربيع الاول)	//
۴۵۰	تدفین جسد مبارک بمطابق مدنی رویت ہلال	//	شب ۱۴ ربيع الاول (بدھ کی رات)	//
۴۵۱	عمر مبارک	تغلیباً (۶۳) شمسی و قمریہ شمسی سال۔ (۶۵) قمری سال، اصل عمر ۶۲ سال ۷ ماہ ۶ دن شمسی و قمریہ شمسی		

نوٹ

- ☆۔ (اہل سیر سے منقول یعنی) روایت پر مبنی توفیق کو بین القوسین () کر دیا گیا ہے جب کہ حسابی شواہد کے ذریعے درایت پر مبنی توفیق کو بین القوسین نہیں کیا گیا بلکہ ایسے ہی رہنے دیا ہے۔
- ☆☆۔ اکثر عاملین زکوٰۃ کا تقریر محرم ۹ ہجری قمریہ شمسی بمطابق جمادی الاخریٰ ۹ ہجری قمریہ شمسی میں ہوا، اور بعض کی تقریر بعد میں حسب ضرورت ہوئی۔ اور یہ سلسلہ کوئی اوائل ۱۰ ہجری قمریہ شمسی تک چلتا رہا، جب کہ جزیرے کی باقاعدہ وصولی بھی شروع ہو چکی تھی۔ حضرت علیؓ کو اہل نجران سے صدقات اور جزیرے کی وصولی کے لئے بھیجا گیا تھا، اہل نجران کا وفد ۹ ہجری قمریہ شمسی میں آیا تھا، جزیرے کی وصولی کی آیت فتح مکہ کے بعد نازل ہوئی اور سب سے پہلا جزیرہ اہل نجران پر عائد کیا گیا۔